

Gemeente Maastricht

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

GR Geul en Maas
t.a.v. het bestuur
p/a Postbus 90
6230 AB MEERSSEN

BEZOEKADRES
Ankerkade 275
6222 NL Maastricht

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht
WWW.GEMEENTEMAASTRICHT.NL

ONDERWERP
Begrotingswijziging GR Geul en Maas
2019 en 2020

DATUM
12 november 2019

BIJLAGEN
1

BEHANDELD DOOR
RJLM (Roel) Huisinga

DOORKIESNUMMER
043 - 350 4056

ONZE REFERENTIE
2019.33329

E-MAILADRES
Roel.Huisinga@maastricht.nl

FAXNUMMER

UW REFERENTIE

Geacht bestuur,

Inleiding

Tijdens uw vergadering van 5 december 2018 heeft u besloten hoe in de begroting 2019 om te gaan met:

- de verhoging van de afvalstoffenbelasting per 1 januari 2019 en
- de sinds eind 2018 gestegen kosten voor het verwerken van grof huishoudelijk afval (gha).

U heeft besloten het jaar 2019 te zien als een overgangsjaar en er voor te kiezen de kostenstijging als gevolg van beide verhogingen eenmalig volledig toe te rekenen aan de gemeentelijke bijdrage per inwoner.

Aan dit besluit heeft u actiepunten gekoppeld. Deze actiepunten luiden samengevat:

1. Verder harmoniseren van tarieven en acceptatievoorwaarden met Rd4;
2. het bij voorkeur samen met Rd4 starten van een Europese aanbesteding voor het verwerken van gha;
3. het in beeld brengen van de financiële consequenties van die aanbesteding en het opstellen van een gewijzigde GR-begroting 2019 die wordt voorgelegd aan de gemeenteraden;
4. de raden (eind 2018) informeren over de verhogingen en door het GR bestuur gekozen oplossing voor de dekking van de extra kosten.

Op de actuele situatie ten aanzien van de verdere harmonisering met Rd4 komen we aan het einde van deze brief nader terug.

Samen met Rd4 is in het tweede kwartaal een Europese aanbesteding gestart voor het verwerken van gha. De financiële consequenties van die aanbesteding worden in deze brief in beeld gebracht. Eind 2018 zijn de raden via de colleges geïnformeerd over de extra kosten en de door u gekozen oplossing.

Deze brief gaat tenslotte ook nog in op gewijzigde wetgeving ten aanzien van (het afvoeren van) grond.

DATUM
12 november 2019

Financiële consequenties 2019

De financiële consequenties voor 2019 bestaan uit vier delen:

1. De daadwerkelijk aangeleverde hoeveelheden gha, c-hout en restafval;
2. De gestegen afvalstoffenbelasting voor gha, c-hout en restafval van € 13,21 naar € 32,12;
De te hanteren verwerkingstarieven voor gha, c-hout en restafval en
De periode waarover deze tarieven van toepassing zijn;
3. Eventuele meer of minder opbrengsten aan de poort door gestegen aangeleverde hoeveelheden gha, c-hout en restafval;
4. Nieuwe wetgeving ten aanzien van grond. Deze was niet voorzien in december 2018.

Ad 1

Op basis van de gegevens tot en met augustus 2019 is een inschatting gemaakt van de hoeveelheden gha, c-hout en restafval voor heel 2019.

	Begroting in tonnage 2019	Realisatie in tonnage huidig jaar t/m 31-07-2019	Prognose realisatie 2019	verschil prognose en begroting 2019	% verschil
C-Hout	314	260	456	142	45%
Huishoudelijk afval, grof	2.704	1.668	3.026	322	12%
Huishoudelijk restafval, fijn	1.211	753	1.324	113	9%

Voor de stijging van gha en restafval is geen directe verklaring te geven. De sterke stijging van het aanbod aan c-hout wordt veroorzaakt door de mogelijkheid om in 2019 deze fractie de eerste twee keer gratis aan te bieden. Dit is in 2020 niet meer mogelijk.

Ad 2

In het tweede kwartaal van 2019 is samen met Rd4 een Europese aanbesteding gestart voor de verwerking van gha. Op 28 augustus 2019 is de opdracht gegund aan Baetsen Maastricht. Het uiteindelijke aanbestedingsresultaat is een verwerkingstarief van € 270 per ton gha. Daar boven komt nog een bedrag van € 18,75 per ton voor overslag. In totaal derhalve een bedrag van € 288,75. Dit tarief is inclusief het verhoogde tarief aan afvalstoffenbelasting. Dit tarief geldt voor het vierde kwartaal van 2019.

Voor C-hout geldt in 2019 een tarief van € 126 per ton inclusief de gestegen verbrandingsbelasting. Dit tarief is de uitkomst van een aanbesteding die na het vaststellen van de begroting 2019 bekend is geworden. In de begroting is gerekend met een verwerkingstarief van € 80 per ton. Dit is inclusief het oude tarief verbrandingsbelasting.

Voor restafval geldt in 2019 een tarief van € 96,80 per ton inclusief de gestegen verbrandingsbelasting. In de begroting 2019 is gerekend met een tarief van € 78,13 per ton, inclusief het oude tarief verbrandingsbelasting.

Ad 3

Voor gha geldt in 2019 een poorttarief van € 25 per m³. Omdat we kosten berekenen in tonnen, wordt gebruik gemaakt van een omrekenfactor. Deze omrekenfactor is gebaseerd op de ingenomen m³ en de afgevoerde tonnages. Er wordt gewerkt met een gemiddelde over de afgelopen periode. Voor 2019 gaan we uit van 150 kg/m³.

Dit betekent dat de voor 2019 extra geraamde 322 ton wordt vertaald in 2.147 m³. Dit vertegenwoordigt een bedrag van € 54.000 aan niet geraamde inkomsten aan de poort.

DATUM
12 november 2019

Voor c-hout zijn in 2019 de eerste twee aanbiedingen gratis. Meeropbrengsten aan de poort worden in 2019 niet verwacht. In 2020 moet voor c-hout worden betaald vanaf de eerste keer brengen.

Restafval wordt voor 78% aangeleverd in betaalde gemeentelijke zakken. Dit aanleveren is gratis. De verwerkingskosten voor die zakken worden direct met de betreffende gemeente afgerekend. De resterende 22%, wordt aangeleverd in andere zakken. Uit vergelijken van volumes en gewichten blijkt dat deze zakken gemiddeld 6,7 kg wegen waarvoor een tarief van afgerond € 0,19/kg wordt gehanteerd. Dit is ook het weegtarij op het Rondeel. Uitgaande van deze gegevens zal dus ca. 22% van de extra geraamde 113.000 kg via te betalen zakken worden aangeleverd. Dit betekent €5.000 extra inkomsten.

De financiële gevolgen van de onderdelen 1 tot en met 3 zijn in onderstaande tabel samengevat.

fractie	vastgestelde begroting 2019			geactualiseerde kosten				Verschil t.o.v begroting 2019
	tonnage	tarief	kosten	prognose	tarief		Bijgestelde begroting	
				tonnage *				
gha	2.704	€ 130,33	€ 352.000	2.270	€ 233,00	**	€ 529.000	€ 177.000
				757	€ 288,75	***	€ 218.000	€ 218.000
extra gha inkomsten aan de poort				322	€ 25,00		€ -54.000	€ -54.000
				(2147 m3)				
c-hout	314	€ 80,00	€ 25.000	456	€ 125,64		€ 57.000	€ 32.000
restafval	1.211	€ 78,13	€ 95.000	1.324	€ 96,80		€ 128.000	€ 33.000
extra restafval inkomsten aan de poort				113	€ 0,19		€ -5.000	€ -5.000
totaal			€ 472.000				€ 873.000	€ 401.000

*: gebaseerd op extrapolatie van de gegevens tot en met augustus

** : hoeveelheid en tarief tot 1 oktober 2019

***: hoeveelheid en tarief vanaf 1 oktober 2019

Ad 4.

Op 8 juli 2019 is het tijdelijk handelingskader PFAS (poly- en perfluoralkylstoffen) van kracht geworden. Dit betekent vanaf die datum een verplichting om op PFAS te analyseren in de bodem voordat de betreffende grond wordt ontgraven c.q. in de situaties dat bestaande depots worden afgevoerd/verwerkt en of hergebruikt.

PFAS zijn stoffen die door mensen zijn gemaakt vanwege hun specifieke eigenschappen, zoals brandwerendheid en vuil- en waterafstotendheid. Zij worden al decennia gebruikt in industriële en andere processen en in vele producten. Ze worden toegepast in allerlei alledaagse toepassingen, zoals verf, blusschuim, pannen, kleding en cosmetica.

Naast deze positieve gebruikseigenschappen hebben PFAS ook negatieve milieueigenschappen, namelijk dat ze persistent, mobiel en nauwelijks biologisch afbreekbaar zijn. Van sommige PFAS is al aangetoond dat ze toxisch zijn.

Afnemers van de grond aangeleverd op de milieuparken wordt door de verwerkers niet meer geaccepteerd zonder het PFAS onderzoek. De huidige verwerkingskosten bedragen € 12,17 per ton. Voor langere opslag en analyses komt daar een bedrag van € 14,00 per ton bij.

Uitgaande van 1.600 ton grond op jaarbasis, betekent dit voor de laatste 4 maanden van 2019 een extra kostenpost voortvloeiend uit wettelijke maatregelen, van: $1.600/12*4*€ 14 = € 7.500$.

DATUM
12 november 2019

Totaal is er derhalve een bijstelling van de begroting 2019 nodig voor een bedrag van € 409.000 in verband met de gestegen afvalstoffenbelasting per 1 januari 2019, de hogere verwerkingskosten gha per 1 oktober 2019 en de verplichting tot PFAS onderzoek bij de afvoer van aangeleverde grond per 8 juli 2019. Conform uw besluit van 5 december 2018 zullen deze kosten voor 2019 eenmalig op basis van inwoneraantal worden toegerekend aan de deelnemende gemeenten. Deze eenmalige verhoging bedraagt € 2,59 per inwoner.

Onzekere factoren zijn de daadwerkelijk in 2019 aangeleverde hoeveelheden gha en grond. Daarnaast is vooraf niet aan te geven hoe om te gaan met op basis van het PFAS-onderzoek afgekeurde partijen grond en de kosten die daarmee gemoeid zullen zijn.

Doorkijk naar 2020

U heeft besloten om voor gha een kostendekkendheid te hanteren van minimaal 80%. Het aangepaste poorttarief (2020: € 28,40/m³) in de begroting 2020 is echter gebaseerd op een geraamd verwerkingstarief van € 236,26. Het tarief voor 2020 bedraagt op basis van de recente aanbesteding echter € 288,75 per ton.

Begrotingen worden gebaseerd op middelingen van aangeleverde hoeveelheden in de 3 of 5 voorafgaande jaren waardoor incidentele pieken en dalen worden weggemiddeld. Op basis van de actuele cijfers tot en met augustus 2019 wordt het te verwachten tonnage gha voor 2020 opgehoogd van 2.614 ton naar 2.764 ton.

De stijging van de verwachte hoeveel gha en de hogere verwerkingsprijs betekent in 2020 een extra kostenpost van € 152.000.

U heeft ook besloten voor een 100-procent kostendekkendheid van c-hout door aanpassing van het tarief (2020: € 32,40) en voor betalen vanaf de eerste keer brengen. De verwachting is dat het aanbod door de maatregelen weer terug zal zakken naar de hoeveelheid van voor 2019, ongeveer 314 ton per jaar. Het verwerkingstarief voor c-hout ligt, behoudens CBS indexering en wet- en belastingwijzigingen, vast tot 1 juli 2022. Bij de begroting 2020 is uitgegaan van een geïndexeerd verwerkingstarief van € 107,96/ton. Dit tarief is echter gestegen tot €126/ton door de verhoogde afvalstoffenbelasting. Door deze stijging ontstaat een tekort van € 6.000.

Voor (fijn) restafval wordt, op basis van de huidige totalen over de laatste 5 jaar (incl. 2019), ingeschat dat de totale hoeveelheid in 2020 circa 21 ton lager zal zijn dan in de begroting 2020 is opgenomen. Bij de toelichting op de effecten voor de begroting 2019 is de invloed van het aanbieden van restafval in niet gemeentelijke zakken toegelicht. De genoemde daling van 21 ton ten opzichte van de begroting is voor 22% (4,6 ton) toe te schrijven aan *niet* gemeentelijke zakken. Het effect daarvan op de begroting is marginaal.

Het verwerkingstarief van restafval ligt, op basis van een Limburg brede aanbesteding uit 2013, vast tot 1 januari 2022 met een (laatste) verlengingsoptie tot 1 januari 2024. Voor deze stroom is het raadzaam om al in 2020 te starten met (regionale) afstemming om ook na 2023 een verantwoorde verwerking te kunnen garanderen.

De invoering van het tijdelijk handelingskader PFAS zal in 2020 zeker nog van kracht zijn en kan mogelijk nog worden aangescherpt. Uitgaande van ongeveer 1.600 ton grond per jaar en de wettelijk opgelegde extra kosten van € 14.00 per ton voor analyse en langere opslag, betekent dit een extra kostenpost van € 23.000.

DATUM

12 november 2019

Grootste onzekere factor is, dat niet vooraf is aan te geven hoe om te gaan met op basis van het PFAS-onderzoek afgekeurde partijen grond en de ongetwijfeld hoge kosten die daarmee zijn gemoeid. Ook is niet uit te sluiten dat de hoeveelheden grond zullen toenemen omdat particulieren moeilijker terecht kunnen bij professionele verwerkers, deze eisen immers een PFAS-verklaring.

Samenvattend

1. Voor 2019 adviseren wij een begrotingswijziging van € 409.000, eenmalig te verrekenen met de deelnemende gemeenten op basis van inwoneraantallen. Hierdoor stijgt de gemeentelijke bijdrage over 2019 *eenmalig* met € 2,59 van €15,40 naar €17,99 per inwoner.
2. Voor 2020 verwachten wij op dit moment, uitgaande van de huidige regelgeving en tarieven, een overschrijding van de kosten met € 181.000. Ter dekking van deze kostenstijging in 2020 adviseren wij tariefaanpassingen voor grond, c-hout en gha. Invoering van gewijzigde poorttarieven per 1-1-2020 is *niet* haalbaar, aangezien tussen de accordering van de concept-begroting en vaststelling van de begrotingswijziging door uw bestuur een voorgeschreven termijn van 8 weken, waarbinnen de raden in de gelegenheid worden gesteld hun zienswijze over de concept-begrotingswijziging naar voren te brengen. Daarom adviseren wij om poorttarieven **per 1-7-2020** te verhogen en de overige kosten te dekken uit een verhoging van de bijdrage per inwoner die de gemeenten betalen. Dit houdt in:
 - a. De gemeentelijk bijdrage per inwoner over 2020 *eenmalig* te verhogen met €0,58 van €16,40 naar €16,98.
 - b. De poorttarieven 2020 ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2020 **ingande 1-7-2020** als volgt aan te passen:
 - Voor grond stellen wij voor het tarief te verhogen van € 10,00 per m³ naar € 24,00 m³, dit ter dekking van de extra onderzoeks- en opslagkosten.
 - C-hout heeft op dit moment als enige optie verbranden. Wij stellen daarom voor het tarief voor c-hout in 2020 gelijk te maken aan dat van gha.
 - Voor gha en dus voor c-hout, stellen wij voor het poorttarief te verhogen naar € 36,60 per m³. Voor c-hout betekent dit een stijging met € 4,40 per m³, voor gha een stijging met € 8,20 per m³.

In de bijlage zijn de oorspronkelijk begrote tarieven 2020 en de voorgestelde nieuwe tarieventabel per 1-7-2020 opgenomen.

Harmonisering met Rd4

Op 31 januari 2019 heeft er Bestuurlijk Overleg (BO) plaatsgevonden tussen het bestuur van de Rd4 (de heer Freed Janssen) en de GR Geul en Maas (de heren John Aarts, Pauls Sanders en Remy Meijers). Aanleiding was het opstellen van de begroting 2020 waarbij de GR Geul en Maas de poorttarieven wilde baseren op 100% kostendekkendheid. Geconcludeerd is dat voor Rd4 het jaar 2020 daarvoor te vroeg kwam en dat dit onderwerp pas voor de latere begrotingen van 2021 en verder politiek bespreekbaar zou zijn. De aanwezige bestuurders concludeerden daarmee dat, in elk geval voor een periode van enkele jaren, wordt afgeweken van de gemaakte afspraken over harmonisering van tarieven.

Tijdens het opstellen van dit schrijven is er contact geweest met Rd4. Tijdens dat contact is gebleken dat het bestuur van Rd4 op 12 september 2019 een besluit genomen heeft ten aanzien van de tariefstelling 2020 voor c-hout en gha.

DATUM
12 november 2019

Met ingang van 1 januari 2020 wordt het tarief voor c-hout gelijk aan het tarief van gha en moet vanaf de eerste keer aanleveren betaald worden. Dit is, hoewel niet vooraf afgestemd, wel overeenkomstig het voorstel in deze brief.

Het Rd4-tarief voor gha (en dus ook voor c-hout) bedraagt in 2020 € 25,-/m³ (en blijft daarmee ongewijzigd). Ten aanzien van de tarieven voor grond is ambtelijk aangegeven dat er geen aanpassingen van het tarief (€ 10,-/m³) worden verwacht. Dit is afwijkend van het voorstel in deze brief maar is bestuurlijk onderkend. Rd4 kiest voor het via de gemeentelijke bijdrage verrekenen van de meerkosten voor deze beide afvalstromen.

In geval de GR Geul en Maas er ook voor kiest de oorspronkelijk begrote poorttarieven te hanteren, betekent dat voor 2020 een stijging van de bijdrage per inwoner. Deze keuze wordt niet geadviseerd omdat daarmee tevens het principe van de kostendekkendheid voor zowel gha als c-hout wordt losgelaten. Gezien de procedure en daaraan gekoppelde termijnen voor het vaststellen van begrotingswijzigingen en nieuwe poorttarieven, adviseren wij om voor 2020 een combinatie voor van verhogen poorttarieven en eenmalig verhogen van de bijdrage per inwoner.

Tijdens het bestuurlijk overleg van 31 januari 2019 is besloten dat in 2019 de acceptatiecriteria van Rd4 en de GR Geul en Maas verder worden vergeleken, verschillen in beeld worden gebracht en keuzes worden gemaakt voor uniforme acceptatiecriteria voor 2020 en volgende jaren. Door onder andere langdurige ziekte van betrokken medewerkers heeft dit voornemen op een (te) laag pitje gestaan. Wij adviseren u de komende periode hiervoor ook de nodige bestuurlijke aandacht te schenken. Dit om te voorkomen dat beleidsmatige keuzes de tarieven te ver uit elkaar laten groeien waardoor eerder gemaakte financiële verreken-afspraken onder druk komen te staan.

Beslispunten

1. de gemeentelijke bijdrage over 2019 *eenmalig* met € 2,59 te verhogen van €15,40 naar €17,99 per inwoner;
2. de gemeentelijke bijdrage over 2020 *eenmalig* met € 0,58 te verhogen van €16,40 naar €16,98 per inwoner;
3. de poorttarieven 2020 ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2020 **ingaaude 1-7-2020** als volgt aan te passen:
 - a. gha met € 8,20 per m³ verhogen naar € 36,60;
 - b. gha met € 0,05 per kg verhogen naar € 0,24 per kilo;
 - c. c-hout met € 4,40 per m³ verhogen naar € 36,60
 - d. c-hout met € 0,01 per kg verhogen naar € 0,12 per kilo;
 - e. grond met € 14,00 per m³ verhogen van € 10,00 naar € 24,00;
 - f. grond met € 0,02 per kilo verhogen naar € 0,03 per kilo;

Met vriendelijke groet,

Namens het college van burgemeester en wethouders van Maastricht,

J.L.C.M. Janssen
Manager Reiniging

Bijlage: Tarieventabel 2020 (oorspronkelijke begroting vs. versie begroting per 1-7-2020)

DATUM
12 november 2019

BIJLAGE Tarieventabel 2020 (oorspronkelijke begroting vs. versie begroting per 1-7-2020)

	Begroting 2020 Rd4	Oorspronkelijke Begroting per 1-1-2020 GR G&M	Voorgestelde Begroting per 1-7-2020 GR G&M
Grofvuil per m3	25	28,40	36,60
Dakleer per m3	25	25	25
C-hout per m3	25*	32,4	36,60
A-B hout per m3	2x gratis, 15	2x gratis, 15	2x gratis, 15
Puin per m3	10	10	10
Grond per m3	10	10	24
Restafval 50liter-zak	1,25	1,25	1,25
GFT 50 liter-zak	1,25	1,25	1,25

*Voor 2020 trekt Rd4 poorttarief van C-hout gelijk aan dat van Grofvuil.

Tabel 1: poorttarieven GR G&M en GR Rd4

In tabel 1 staan de tarieven per aangeleverde kubieke meter (c.q. per zak). Bij milieupark Het Rondeel wordt het aangeboden afval gewogen en wordt er i.p.v. per m3 per kilo afgerekend. Voor Het Rondeel gelden dan ook specifieke tarieven, gebaseerd op gewicht, zie tabel 2. Die tarieven zijn berekend op basis van ervaringscijfers over de afgelopen 3/5 jaar wat betreft de verhouding m3/tonnages.

Milieuparken poorttarief 2020 per kg afgerond (voor Het Rondeel)		
Fractie	Tarief oorspronkelijke begroting per 1-1-2020	Tarief voorgestelde begroting per 1-7-2020
Verwerkingskosten grof vuil	€ 0,19 (was in 2019 € 0,16)	€ 0,24 (was in 2019 € 0,16)
Verwerkingskosten dakleer	€ 0,08 (was in 2019 € 0,07)	€ 0,08 (was in 2019 € 0,07)
Verwerkingskosten c-hout	€ 0,11 (was in 2019 € 0,06)	€ 0,12 (was in 2019 € 0,06)
Verwerkingskosten a-b hout	€ 0,07 (was in 2019 € 0,08)	€ 0,07 (was in 2019 € 0,08)
Verwerkingskosten puin	€ 0,02 (was in 2019 € 0,02)	€ 0,02 (was in 2019 € 0,02)
Verwerkingskosten grond	€ 0,01 (was in 2019 € 0,01)	€ 0,03 (was in 2019 € 0,01)
Verwerkingskosten restafval	€ 0,16 (was in 2019 € 0,19)	€ 0,16 (was in 2019 € 0,19)

Tabel 2: poorttarieven Het Rondeel